

Beste lezer,

Zoals ook al aangekondigd in de vorige nieuwsbrief verwelkomt de Erfgoedcel Mijn-Erfgoed een nieuwe medewerkster: Neeltje Wessels versterkt de Erfgoedcel vanaf april. Haar taak bestaat er voornamelijk in om verenigingen en organisaties uit de Mijnstreek te ondersteunen in hun lokale projecten, maar vooral ook in het registreren van hun collecties. Zo werd in het begin van 2011 de collectie van het museum Ons Mijnverleden in Houthalen-Helchteren geregistreerd door conservator Jean De Schutter en een tiental vrijwilligers. Daarnaast besteden we aandacht aan het programma van Erfgoeddag 2011, aan de opening van Barak 15 (Beringen), aan de lancering van het boek 'De kracht van onderuit', en over het wedervaren van de tentoonstelling 'Breekbaar Verleden', die binnenkort naar As verhuist. Alweer een nieuwsbrief bomvol erfgoedvoer!

Veel leesplezier,

Erfgoedcel Mijn-Erfgoed

Digitalisering 'Ons Mijnverleden' (Houthalen-Helchteren)

Het museum 'Ons Mijnverleden' moest begin 2011 tijdelijk verhuizen omwille van de renovatie van het gebouw. Voor de gemeente en conservator en bezieler Jean De Schutter was dit een ideale gelegenheid om de zeer uitgebreide collectie te inventariseren. In januari werd er een oproep geplaatst voor vrijwilligers die zouden willen meehelpen om deze taak te klaren. Tijdens de maanden februari en maart werkten een 15-tal mensen intensief om de klus geklaard te krijgen. Ook de Erfgoedcel droeg een steentje bij door het hele proces te begeleiden en ook zelf regelmatig te helpen bij de invoer van gegevens. Jean De Schutter zelf is zeer tevreden en bovendien onder de indruk van de medewerking die hij kreeg: "Ik dacht dat het eenmanswerk zou worden, maar ik was aangenaam verrast door de massale medewerking van vrijwilligers, waarvan ik er enkelen zelfs amper kende, louter op basis van een berichtje in een lokaal tijdschrift."

Erfgoeddag 2011: 'Armoe troef!'

Op 1 mei 2011 vindt de nieuwe editie van Erfgoeddag plaats, met als thema 'Armoe troef!'. Ook in de Mijnstreek zetten verschillende verenigingen weer hun beste beentje voor. Hieronder vindt u een voorsmaakje van het programma. U kan [hier](#) ook de volledige brochure raadplegen of via de post opvragen via info@mijnerfgoed.be

As - In Museum 't Mieleke en het Molenhuis kunnen bezoekers het leven in As in harde tijden opsnuiven. Dat at men ooit bij gebrek aan beter, maar nu is het een lekkernij! Museum. In het Museum voor antieke tractoren kan je een verzameling antieke persen bewonderen, die in het geheim werden gemaakt en gebruikt tijdens de Tweede Wereldoorlog om koolzaad te persen tot smoutolie, ter vervanging van boter. Kinderen kunnen de persen uitproberen.

Beringen - In de Poolse club staat de Tafel voor één, een tafel waarin en waarop de geschiedenis van de logementshuizen wordt verteld. Je kan er ook anekdotes en herinneringen achterlaten, die later zullen worden verwerkt in een publicatie. Vzw Het Vervolg start in Beringen aan het Vlaams Mijnmuseum met een boeiende wandeling met Sleutelfiguur door een eeuw (sociale) geschiedenis. Reserveren is nodig!

Heusden-Zolder - Het verleden van Circuit Zolder is er zeker geen van armoede. Formule 1 en andere races zijn ook nu nog niet weggelegd voor minderbedeelden. Toch was er vaak maatschappelijk engagement. Het archief van het Circuit, dat op Erfgoeddag wordt opengesteld, getuigt hiervan. Het museum Woutershof onderzoekt hoe er vroeger door de gemeenten en de rijkere klassen met armoede werd omgegaan? De Heilige Geest- en Armentafels en specifieke documenten en voorwerpen uit de rijke collectie van het Woutershof worden in de armoedecontext verklaard. In de Yeni moskee ten slotte stelt solidariteit tijdens de ramadan en de 'zakat' oftewel het geven van aalmoezen centraal. Tijdens een rondleiding in samenwerking met het Provinciaal Integratiecentrum Limburg en de Vizyon Jongerenvereniging verneem je als bezoeker meer over de invulling en de tradities rond deze twee pijlers.

Houthalen-Helchteren - Het verleden van de Mijnstreek ademt voor een deel armoede uit, maar tegelijk ook hoop op een betere toekomst. vzw Warm Hart gaat samen met alle gemeenschappen die door arbeidsmigratie in Houthalen terecht kwamen op zoek naar wat armoede vroeger was en

legt de link met het heden. Proef de typische mijnwerkersgerechten, doe mee aan kinderspelen uit de oude doos, bewonder de inkleding van de gebouwen of maak gewoon kennis met de vzw Warm Hart! Armoede als gevolg van sociale problemen of als motor voor migratie bepaalde de manier waarop buurtopbouwwerk in de Mijnstreek werd vormgegeven. Jef Lingier schreef in samenwerking met Rimo en Stebo een boek over de geschiedenis van het buurtopbouwwerk in de Mijnstreek. Op Erfgoeddag kan je mee op een sociale wandeling door de wijk Meulenberg, die de sporen op het vlak van erfgoed en het buurtopbouwwerk blootlegt en die afgesloten wordt met een Marokkaanse theeceremonie.

Maasmechelen - Urban Guerilla wenst een maatschappelijk discours te voeren over de herbestemming van vroegere industriële en stedelijke landschappen, door zich vanuit het verleden naar de toekomst te richten. De mijnsite van Eisden is een voorbeeld van een landschap dat zowel als arm als rijk kan worden bekeken. Ecologie, geschiedenis, landschap... komen in een wandeling aan bod. Inschrijven aangewezen! In het Museum van de Mijnwerkerswoning spitsen de rondleidingen zich toe op de creatieve geest van de arbeider die de touwtjes aan mekaar moest knopen. Zo herbruikte men de top van de kerstboom als klopper in de keuken, een geschilderde mat op de vloer verving een stoffen exemplaar... Ook de jarige tuinwijk van Eisden is prachtig maar het leven was er niet altijd even rooskleurig. De gids, zelf 75 jaar woonachtig te Eisden, vertelt tijdens een wandeling, georganiseerd door de vzw Tuinwijk 100, over de vele manieren waarop mensen hun bestaan probeerden te verbeteren.

Cursus 'mondelijke geschiedenis'

In de Mijnstreek leeft het al lang: het verzamelen van verhalen en getuigenissen om zicht te krijgen op de geschiedenis van een buurt, een aspect van het mijnverleden, als inspiratie voor theater, als inventarisatie van mondelinge bronnen...

Omdat de Erfgoedcel recent een aantal concrete vragen kreeg rond ondersteuning van organisaties en verenigingen in het afnemen van interviews, besloten we een cursus te organiseren rond mondelinge geschiedenis, in samenwerking met FARO.

De cursus bestaat uit twee momenten: 5 mei, van 13u30 tot 16u30, en 11 mei, van 13u30 tot 16u30. Inschrijven is nodig, en kan nu al via

info@mijnergoed.be. U wordt dan ook op de hoogte gehouden van de precieze locatie.

In een eerste cursusmoment gaan we dieper in op het begrip 'mondeline geschiedenis' en het verschil met bijv. levensverhalen en reminiscentie. In een tweede cursusmoment komt o.a. het interview, en alle do's en dont's daar rond, aan bod.

'De kracht van onderuit' - de geschiedenis van het buurtopbouwwerk

Jef Lingier schreef een boek over de geschiedenis van het buurtopbouwwerk in de Mijnstreek. De titel verwijst naar de sterk basisgerichte aanpak van de pioniersperiode van het buurtopbouwwerk, toen actieve bewoners het in hun buurt (nog) voor het zeggen hadden. Vanuit de achtergestelde buurten groeide een beweging die het beleid onder druk zette, wat uiteindelijk leidde tot een vruchtbare samenwerking tussen buurtopbouwwerkers en beleidsvoerders. Het boek is een kleurrijke verzameling van persoonlijke verhalen van mensen die het allemaal van op de eerste rij meemaakten, waardoor een indringend beeld ontstaat van het sociale basiswerk in de meest kwetsbare buurten in de voormalige mijngemeenten.

Jef Lingier engageerde zichzelf in het buurtopbouwwerk, o.a. in Sledderlo (Genk), Eisderbos (Maasmechelen) en de Posthoornwijk (Beringen). Ook stampte hij met steun van Stebo het Huurderssyndicaat uit de grond en was hij drie jaar medewerker van Europees parlementslid Jef Ulburghs.

Het boek 'De kracht van onderuit' wordt op **donderdag 28 april om 20u** gelanceerd in **CC Casino** in Houthalen-Helchteren. De auteur leest enkele fragmenten voor, u kunt genieten van pianomuziek door Maarten Lingier, er is een kort panelgesprek, een tentoonstelling over het buurtopbouwwerk in verschillende wijken in de Mijnstreek en de mogelijkheid het boek te kopen. De toegang is gratis. Voor meer informatie en inschrijving (verplicht!): www.dekrachtvanonderuit.be of 011 / 60 60 70 (CC Casino houthalen-Helchteren).

Tentoonstelling 'Breekbaar verleden' naar As

De tentoonstelling 'Breekbaar verleden' verhuist binnenkort naar As. Een beeld zegt meer dan duizend woorden' - dat is in het geval van deze unieke collectie glasplaten uit het Rijksarchief zeker waar. Deze collectie werd in de loop van 2009 en 2010 gedigitaliseerd, beschreven en via de tentoonstelling getoond aan het brede publiek.

De impact van de mijnindustrie op het Limburgse landschap wordt in deze collectie treffend gedocumenteerd. De foto's werden gemaakt tussen 1910 en 1950 en bestrijken verschillende mijnzetels en cités in de streek. Het procedé van de glazen fotoplaten leverde zeer kwaliteitsvolle beelden op. In de tentoonstelling krijg je uitleg bij de inhoud én de kwaliteit van deze unieke tijdsdocumenten.

Kort nieuws

De **vzw Tuinwijk 100** geeft samen met de Erfgoedcel Mijn-Erfgoed een fotoboek uit naar aanleiding van 100 jaar Tuinwijk (Eisden, Maasmechelen). Het boek bevat een selectie van een 200-tal beelden uit o.a. het fotoarchief van de Stichting Erfgoed Eisden. De publicatie is voorzien voor 21 mei. Tot 24 april kan u intekenen om het boek aan verlaagd tarief te ontvangen (34,95€, excl. 9€ verzendingskosten), vanaf 25 april kost het boek 39,95€. Voor meer informatie: www.tuinwijk100.be.

Barak 15: Sinds 2007 werken verschillende diensten en verenigingen in Beringen aan het project 'Barak 15'. In een replica van een barak uit het Baltisch kamp wordt enerzijds de geschiedenis van de barakken gepresenteerd, anderzijds wordt het een plek waar mijnerfgoed en migratie als een bindend element tussen buurtbewoners wordt ingezet. Op zondag 27 maart werd Barak 15 voor het eerst opengesteld voor het publiek. Dit ging gepaard met een ontbijtactie in de Poolse club, een tentoonstelling over de Barak, de resultaten van de projecten 'Sprekend verleden', 'Citévolk spreekt', een stambomenproject... De Erfgoedcel verzamelde er herinneringen aan de Beringse logmentshuizen in het kader van 'Tafel voor één'. Heel wat buurtbewoners en voorbijgangers kwamen alvast een kijkje nemen.

Op initiatief van **Volkskunde Vlaanderen** werd er onlangs een boek gepubliceerd met de titel 'Tradities'.

Vokskunde Vlaanderen ging op zoek naar de tradities die verbonden zijn met de vele momenten uit een mensenleven en de daarmee gepaard gaande typische gewoonten en gebruiken. Welke tradities leven er in Vlaanderen? Waarom zijn ze zo belangrijk? Het boek is te bestellen bij het Davidsfonds Uitgeverij NV, Blijde Inkomststraat 79, 3000 Leuven, www.davidsfonds.be, www.tradities.be.

De Erfgoedcel ontwikkelde in 2010 in samenwerking met tapis Plein de **workshop** 'Erfgoed: wat zit erin voor onze organisatie?'. Deze vorming is gericht op diensten en organisaties die niet onmiddellijk met erfgoed bezig zijn, maar door een gebeurtenis (jubileum, samenwerking...) er wel mee in aanraking komen. Op dinsdag 24 mei deelt de Erfgoedcel haar expertise in het geven van deze workshop met de sector (bijv. de collega-erfgoedcellen, expertise-centra...). Vanaf dan kan de workshop ook bij ons worden uitgeleend.

De Erfgoedcel Mijn-Erfgoed voert de erfgoedconvenant uit die werd afgesloten tussen de 6 mijngemeentes As, Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Maasmechelen en de Vlaamse Overheid. Contacteer ons voor al uw erfgoedvragen: E. Coppéelaan 87, 3600 Genk, T 089 811 411, F 089 811 410, info@mijnerfgoed.be of www.mijnerfgoed.be

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen, schrijf u dan hier uit of mail naar info@mijnerfgoed.be met vermelding 'uitschrijven nieuwsbrief'. Wenst u deze nieuwsbrief per post te ontvangen, volstaat een mailtje met uw adresgegevens en de vermelding 'nieuwsbrief per post', naar info@mijnerfgoed.be

Erfgoedcel Mijn-Erfgoed

E. Coppéelaan 87

3600 Genk

T 089 811 412

F 089 811 410

info@mijnerfgoed.be

www.mijnerfgoed.be

